

Manglende iagttagelse af bistandslovens regler for iværksættelse af tvangsforanstaltninger over for forældremyndighedens indehaver

---

Fundet det beklageligt, at social- og sundhedsforvaltningen i en kommune hindrede en mor i at træffe bestemmelse om sin 6-årige datters opholdssted, uden at forvaltningen iagttog bistandslovens regler for iværksættelse af tvangsforanstaltninger over for forældremyndighedens indehaver.

FOB nr. 88.238

(J. nr. 1988-595-062).

Advokat A klagede for B over behandlingen af B's sag i Social- og Sundhedsforvaltningen i X Kommune, særligt forvaltningens handlen ved en episode den 21. december 1987.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at Social- og Sundhedsforvaltningen i X Kommune første gang modtog henvendelse om B og hendes 6-årige datter C den 28. oktober 1987, da kommunens sundhedsplejerske oplyste, at dels C's skole, hvor hun havde gået i børnehaveklasse, dels B's søster D havde gjort opmærksom på C. Bl.a. havde D givet udtryk for, at C burde fjernes fra hjemmet.

Social- og Sundhedsforvaltningen besøgte herefter B og havde senere samtaler med D og en anden af B's søstre, der ligesom D var bekymrede for C's trivsel.

Den 30. november 1987 flyttede C ind hos D. Der var tale om en frivillig anbringelse. C havde indtil da boet sammen med B og dennes mor.

Om episoden den 21. december 1987 var det oplyst, at B og hendes mor hentede C hos D; angiveligt var det B's mening at tage til Tyrkiet, hvor C's far boede, og aflevere hende til faderen.

D kontaktede politiet, og af X politis døgnrapport for den 21. til den 22. december 1987 fremgik det, at politiet orienterede socialforvaltningen om sagen. Efter overvejelser i socialforvaltningen blev det besluttet, at C skulle holdes tilbage, og familien blev derefter af politiet bragt til social- og sundhedsforvaltningen.

I klagen til mig anførte A, at der ikke på noget tidspunkt var truffet en foranstaltning, som kunne berettige kommunen til »at skride ind over for en mor, der lovligt bevægede sig med sit barn«.

I en udtalelse i anledning af klagen anførte social- og sundhedsforvaltningen bl.a. følgende:

» ... aflagdes d. 20. november 1987 hjemmebesøg. Det konkluderedes herefter, at vi måtte anse (C's) udvikling på længere sigt som truet, og at familien måtte tilbydes støtte fremover. Tanken var at tilbyde (B) beskæftigelse eller uddannelse, hvilket hun var indstillet på, og samtidig forsøge at motivere hende og moderen for at lade (C) optage i en nærliggende daginstitution.

Imidlertid aftalte (B) og hendes moder selv med (B's) søster og svoger, (...), at (C) skulle flytte hjem til dem, hvilket skete den 30. november 1987. Det var altså en privat familieplejeanbringelse i henhold til bistandslovens § 65.

For (C's) vedkommende forløb dette ophold positivt, men i forhold til (B) og især dennes moder opstod et stigende antal konflikter, som kulminerede med, at (B) og moderen den 21. december 1987 hentede (C) - efter rent faktisk at have været oppe og slået med (D). Denne anmeldte episoden til politiet i (X), som henvendte sig til socialforvaltningen. Vagthavende orienterede om baggrunden for (C's) ophold hos (D), herunder at det var en både frivillig og privat anbringelse. Umiddelbart efter meddelte politiet, at (B) og moderen med (C) var på vej til Karup i taxi med henblik på at tage til Tyrkiet for at aflevere (C) til hendes fader dér.

Uagtet at man kunne have sine tvivl om, hvorvidt det overhovedet ville lykkes dem at finde til Tyrkiet, så var det ikke desto mindre deres erklærede hensigt at tage dertil og aflevere (C) til en vildtfremmed tyrker. Denne situation fandt vi så truende for (C's) tarv, at vi bad politiet foranledige, at familien blev bragt tilbage hertil med henblik på en nærmere afklaring. Hvilket skete. Det fremgik efterfølgende, at (B) og moderen efterhånden også selv syntes, at deres forehavende var noget overilet, men de ønskede under ingen omstændigheder (C) tilbage til (D). I stedet kom (C) efter (B's) og moderens ønske ud til en anden søster til (B), (E)(...). Det var således også en frivillig og privat anbringelse.

Det aftaltes at (C) skulle forblive hos (E) indtil hun kunne komme i børnehaven primo januar 1988, hvilket senere blev fastsat til den 11. januar

1988, hvor (B) samtidig skulle påbegynde arbejdspraktik (...). Imidlertid henvendte (B) og moderen sig til advokat (A) for at få (C) hjemgivet.

(E) besluttede sig til at afvente fogedrettens afgørelse, og den 14. januar 1988 blev (C) afleveret til (B). Familien rejste herefter omgående til Sjælland for siden at flytte til Bornholm.«

A anførte bl.a. i klagen til mig, at det var B's opfattelse, at hverken anbringelsen af C hos D eller hos E havde været frivillig. Samtidig fandt A at der ikke havde været retligt grundlag for forvaltningens indskriden den 21. december 1987. A påpegede, at B lovligt udøvede sin forældremyndighed, herunder bestemmelse af C's opholdssted.

Jeg udtalte følgende i en skrivelse til A:

»Bistandsloven indeholder nogle ganske særlige regler for, under hvilke omstændigheder og under iagttagelse af hvilke procedurer der kan gribes ind over for forældremyndighedens indehaver.

Efter bistandslovens § 123, stk. 1, nr. 1, kan det sociale udvalg træffe beslutning om anbringelse af et barn uden for hjemmet. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

§ 123, stk. 1, nr. 1:

»Når det er absolut påkrævet af hensyn til et barns velfærd, kan det sociale udvalg indtil barnets fyldte 18. år uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver træffe beslutning om

1) at anbringe barnet uden for hjemmet,

...«

Der kan være tilfælde, hvor det sociale udvalg ikke kan holde møde, og hvor tvangsforanstaltninger af hensyn til barnets velfærd ikke kan opsættes. I sådanne tilfælde kan formanden for det sociale udvalg efter bistandslovens § 127, stk. 1, træffe beslutning om, at foranstaltningen foreløbigt skal iværksættes. Forældremyndighedens indehaver skal da inden 24 timer have skriftlig besked om foranstaltningen og om begrundelsen herfor. Samtidig skal vedkommende tilbydes advokatbistand.

Formandens beslutning om foreløbig iværksættelse af foranstaltninger skal inden 7 dage forelægges for det sociale udvalg til godkendelse. Det sociale udvalg tiltrædes af en byretsdommer og af en pædagogisk-psykologisk konsulent. Jeg henviser herved til bistandslovens § 127, stk. 2, jf. § 126.

I det foreliggende tilfælde er forholdet det, at (C) var frivilligt anbragt hos (D). Som indehaver af forældremyndigheden bestemte (B), hvor (C) skulle være anbragt. (B) kunne således - som hun ønskede det den 21. december 1987 - hente (C) hjem.

Da Social- og Sundhedsforvaltningen i (X) Kommune den 21. december 1987 blev ringet op af politiet efter (D's) anmeldelse, måtte formanden for det sociale udvalg derfor tage stilling til, om der var grundlag for at tvangs-fjerne (C) ved anvendelse af den ovennævnte bestemmelse i bistandslovens § 127.

Social- og Sundhedsforvaltningen besluttede, at der var grundlag for at gribe ind over for (B's) plan om at tage til Tyrkiet med (C). Forvaltningen anmodede herefter om politiets medvirken til at standse (B), hendes mor og (C). En sådan beslutning skal - jf. det ovenfor anførte - træffes af formanden for det sociale udvalg.

Social- og Sundhedsforvaltningen i (X) Kommune traf imidlertid beslutningen den 21. december 1987 uden iagttagelse af bistandslovens regler for iværksættelse af tvangsforanstaltninger over for forældremyndighedens indehaver; forvaltningen havde ikke kompetence til at træffe beslutningen.

Jeg må finde det beklageligt, at social- og sundhedsforvaltningen i bestræbelserne for at hindre (B) i at træffe bestemmelse om hendes datters opholdssted har handlet uden retligt grundlag.

Jeg har gjort (X) Kommunes Sociale Udvalg bekendt med min opfattelse, og jeg har meddelt udvalget, at jeg går ud fra, at udvalget over for socialforvaltningen vil indskærpe de gældende regler på området.

I betragtning af, hvordan sagen videre udviklede sig, finder jeg ikke at have tilstrækkeligt grundlag for herudover at foretage noget.

...«